

Machovský zpravodaj

Vydává Městys Machov

Toto číslo vyšlo 27. ledna 2009

Uvnitř dnešního vydání zpravodaje najdete:

1. Informace starosty
2. Platby místních poplatků
3. Czech Point – výpisy z bodového registru řidičů
4. Možnost likvidace velkých elektrospotřebičů
5. Informace úřadu městyse
6. Kulturní a sportovní akce
7. Informace z jednání zastupitelstva
8. Přednáškový program PUVČ pro veřejnost
9. DSO Lesy Policka – prodej palivového dřeva
10. Ples SDH Bělý – poděkování
11. Akce „Dejme brýle Africe!!!“
12. Tříkrálová sbírka
13. Pomníky padlým ve světových válkách (pokračování z min. čísla)
14. Záměr pronájmu obecní garáže
15. Poradenské dny Finančního úřadu v Polici n.M.

Sponzory tohoto vydání Machovského zpravodaje jsou firmy:

AUTOSERVIS Martin Jokeš, Bukovice 91
a
AUTOSTYL s.r.o. Trutnov, provozovna Bukovice

Jokeš Martin

AUTOSERVIS

Bukovice 91

Autorizovaný servis a opravy havarovaných automobilů všech značek

FAX 491 543 234

608 323 188
775

e-mail: autoservisjokes@post.cz

SLUŽBY

záruční a pozáruční servis všech značek * autoklempířské práce - opravy na rovnacím rámu * lakování * výměna autoskel - ZDARMA
pojistné události * opravy plastů * kompletní likvidace pojistných událostí * příprava aut na STK * zapůjčení náhradního vozidla * odtahová služba

PNEUSERVIS

prodej pneumatik a ráfků * seřízení geometrie kol * úschova sezónních pneumatik

PRODEJ

originální autodíly * autobaterie
autokosmetika
oleje a chladicí kapaliny
kvalitní ojetá auta dovezená ze Švýcarska

BONUS

seřízení světel ZDARMA

Autostyl s.r.o.

TRUTNOV, Horská 579

Provozovna Bukovice 91

Autorizovaný servis ŠKODA

FAX 491 543 234

608 323 188
775

e-mail: jokes@autostyl.eu

AUTOSTYL Trutnov, provozovna Bukovice 91 záruční a pozáruční servis vozů Škoda * prodej originálních autodílů Škoda * prodej originálního příslušenství Škoda *
* prodej nových vozů Škoda, Peugeot a Toyota (autosalón Broumov) *

1. Informace starosty

Vážení spoluobčané,

Máme za sebou rok 2008 a zároveň druhý rok činnosti našeho zastupitelstva. Pokusím se tedy nyní v kostce zrekapitulovat uplynulý rok a nastínit vývoj v roce letošním z několika různých pohledů.

a) Finanční situace městyse Machov

Když jsem na tomto místě hodnotil situaci přesně před rokem, konstatoval jsem stále ještě vysoké zadlužení ve výši 11,1 mil. Kč a předpokládané splátky dluhů v roce 2008 v celkové částce 2,4 mil. Kč. Skutečnost se však vyvíjela zcela jinak – některé záležitosti se podařilo vyřešit lépe a dříve, než jsme sami očekávali, ale na druhé straně se objevil obrovský problém v podobě žaloby ze strany SFŽP ČR a následné soudní jednání o 18,5 mil. Kč úroků z prodlení se splátkami půjčky na stavbu ČOV a kanalizace. Pokusím se tady stručně nastínit vývoj zadluženosti obce a stav k dnešnímu dni:

- dluh Machova k 1.1.2008 (Norex, FÚ, ČS)	11.133 tis. Kč
- úhrada firmě Norex (na účet exekutora)	- 227 tis. Kč
- úhrada úvěru Č. spořitelně včetně úroků	- 330 tis. Kč
- úhrada jistiny půjčky a dotace SFŽP ČR	- 4.945 tis. Kč
- odeslání zbývající části dluhu firmě Norex do úschovy advokátní kanceláři	- 2.193 tis. Kč
- žaloba SFŽP ČR	+ 18.543 tis. Kč
- zamítnutí části žaloby Okresním soudem (nepravomocné)	- 15.813 tis. Kč
- zadlužení Machova k 1. 1. 2009	6.168 tis. Kč.

Z uvedeného stručného přehledu vyplývá, že z původního zadlužení se za jediný rok podařilo uhradit téměř 7,7 mil. Kč, tj. 69 % z původního dluhu k 1.1.2008 (bez započtení žaloby SFŽP), což je vynikající výsledek, který na začátku roku 2008 nikdo neočekával.

Pokud jde o zmíněné soudní jednání se SFŽP ČR, fond se odvolal proti výroku Okresního soudu v Náchodě týkající se výpočtu promlčené částky. Rovněž my jsme se odvolali proti skutečnosti, že soudní jednání probíhalo podle obchodního zákoníku, přičemž podle nás mělo probíhat podle občanského zákoníku, kde bychom dosáhli ještě vyšší částky promlčení.

Finanční situace v letošním roce tedy bude především záviset na vývoji soudního jednání u Krajského soudu v Hradci Králové a na výši splátek, které nám budou předepsány k úhradě. Z ostatních dluhů pak zůstává neuhrazen pouze úvěr od České spořitelny (3,5 mil. Kč + úrok). Příjmy z celostátního výběru sdílených daní předpokládáme zhruba na stejné úrovni, jako v roce 2008. Původně se uvažovalo o asi 6% nárůstu, ale v současné finanční a hospodářské krizi s tím nelze počítat.

b) Realizované akce v roce 2008

Přestože se zastupitelstvo Machova zaměřilo v uplynulém roce zejména na otázku úhrady svých dluhů, podařilo se i v této situaci uskutečnit několik akcí, a to hlavně díky úspěšným žádostem o dotace (získali jsme celkem 2,6 mil. Kč). Z těch podstatnějších akcí bych připomenul alespoň následující:

- oprava a vyasfaltování komunikace v Bělém (516 tis. Kč),
- vybudování části nové kanalizace na Záduší (204 tis. Kč),
- zpracování projektové dokumentace na další úseky kanalizace (336 tis. Kč),
- nové omítky a vnější izolace suterénu tělocvičny,
- oprava fasády, střechy a vrat garáže u čp. 118,
- opravy pomníků padlým ve světových válkách v Bělém a Machovské Lhotě,

- dokončení a digitalizace územního plánu městyse,
- vybudování sociálního zařízení pro pracovníky údržby obce,
- oprava a vyasfaltování prostranství u zvoničky ve Lhotě.

c) Další neinvestiční aktivity

V uplynulém roce se podařilo na úřadu městyse uvést do provozu pracoviště Czech Point – občané zde mohou získat výpisy z katastru nemovitostí, z obchodního, živnostenského i trestního rejstříku. Od letošního roku je k dispozici i přehled trestných bodů z bodového registru řidičů motorových vozidel.

Městys Machov se i v roce 2008 snažil o podporu kultury a sportu v obci. Z podařených akcí bych připomněl např. koncert barokní hudby souboru Barocco Sempre Giovane s Aničkou Skálovou, koncert skupin Abraxas a Nanovor, koncert Petra Spáleného, stále více navštívené Štědrovečerní vytrubování či dvě divadelní představení – Polib tetičku a Báječná léta pod psa.

Rovněž odhalení pomníku našemu rodákovi – letci RAF Václavu Foglarovi – byl jistě dobrý počin. Z oblasti sportu stojí za zmínku již tradiční Běh na Hejšovinu či vyznačení nových turistických cest v oblasti Boru.

I v letošním roce počítáme s uspořádáním koncertů a divadelních představení – tyto bychom rádi realizovali nejen v Machově, ale třeba i ve Lhotě. Také letos plánujeme vyznačení dalších několika turistických tras na katastru obce.

d) Výhled na další období

Kromě již zmíněných aktivit spojených s financováním a snahou dále řešit zadluženost městyse bych zmínil několik priorit našeho zastupitelstva pro letošní rok:

- práce na tvorbě a schvalování projektové dokumentace pro další úseky kanalizace v obci,
- opravy (asfaltování) dalších částí místních komunikací,
- opravy obecních budov – Obecní dům (elektrozvody a zázemí za jevištěm na sále, střecha), tělocvična (okna), škola,
- rekonstrukce místního rozhlasu,
- úprava autobusové zastávky u bývalého hotelu Bor,
- veřejné záchodky v centru obce a další drobnější akce.

Vše ale bude záviset na finančních možnostech našeho rozpočtu, případně na úspěchu při podávání žádostí o dotace.

Závěrem bych chtěl říci, že zastupitelstvo i zaměstnanci úřadu městyse jsou i letos připraveni co nejlépe plnit své poslání a povinnosti ve prospěch Machova. Věřím, že té spokojenosti bude co nejvíce, i když mi je jasné, že ani některým negativům a problémům se nevyhneme. Za sebe, ostatní zastupitele i zaměstnance úřadu děkuji za dosavadní podporu při řešení různých problémů a doufám ve stejný přístup většiny spoluobčanů i v letošním roce.

Ing. Jiří Krtička

2. Platby místních poplatků

Připomínáme všem občanům, že místní poplatek za psy (jeho výše se nezměnila – 100,- Kč, důchodci 50,- Kč) je splatný v termínu do 15. února 2008. Místní poplatek za svoz komunálního odpadu (případně jeho první část) činí letos 500,- Kč za osobu a je splatný do 31. 3. 2008.

Pro občany Bělého jsme připravili i letos speciální termín **ve čtvrtek 12. února od 14,00 hod. do 16,30 hod.**, kdy mohou zaplatit poplatky přímo v Bělem. V uvedené době bude poplatky vybírat pracovnice úřadu p. Thérová **u Grossových** na křižovatce.

K místnímu poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů (Obecně závazná vyhláška č. 1/2008) a jeho výši uvádíme několik poznámek:

- výše poplatku byla stanovena v souladu se zněním zákona č. 565/1990 a č. 128/2000 Sb. a vychází ze skutečných nákladů na sběr a svoz jednotlivých komodit odpadů v minulém roce. Po sečtení všech položek za minulý rok jsme zjistili, že i **při stanovení poplatku 500,- Kč na osobu bude Machov doplácet ze svého rozpočtu na každého svého obyvatele dalších 120,- Kč** (při zachování stávajících cen, což je navíc značně nepravděpodobné).
- v závěru minulého roku se zcela zhroutil trh druhotných surovin v České republice a situace se v důsledku finanční a hospodářské krize dále zhoršuje. Důsledkem toho je situace, kdy na řadu vytríděných složek odpadu není odbyt a místo úhrady za dodávky těchto surovin nás naopak čeká placení za skládkování těchto komodit. Tato situace začala velkým poklesem dodávek surovin do Číny a nyní je ovlivňována i uzavíráním skláren, papíren, zpracoven plastů i hutí.
- některé druhy sběrového papíru již odběratelé odebírají bez úhrady, nebo dokonce za poplatek. Očekává se další pokles odbytu sběrového papíru a růst nákladů na jeho likvidaci.
- u plastových odpadů je momentálně odbyt pouze na vytríděné PET lahve, ovšem za minimální ceny. O PE fólie a další plasty není již nyní zájem a bude se zřejmě muset platit za jejich skládkování. Podobně se vyvíjí situace se sklem.
- pod silným tlakem je i obchod se železným šrotem, kde ceny z léta 2008 (10 tis. Kč za tunu) klesly ke konci roku pod 3 tis. Kč za tunu.

Co tedy lze v této oblasti očekávat? Svozové firmy budou nuceny zvyšovat ceny za nakládání s odpady. Obce ze svých rozpočtů nejsou většinou schopny tuto oblast dotovat a budou nuceny zvyšovat místní poplatky. Jedná se o období po roce 2010, kdy začne platit připravovaná novela zákona o odpadech. Na druhou stranu je však třeba říci, že současné platby za služby spojené s nakládáním s odpady patří k nejlevnějším službám občanům (když si poplatek vydělíme počtem svozů komunálního odpadu a vezmeme v úvahu odvoz plastů, papíru, skla, nebezpečného a nadměrného odpadu apod., jedná se skutečně o korunové záležitosti). Řešení popsaného stavu je na nejvyšších státních orgánech a teprve čas ukáže, jak si s tím ministerstva a vláda poradí.

K uvedenému tématu svozu komunálních odpadů tlumočíme ještě omluvu firmy Marius Pedersen za zmatky s prvním svozem v letošním roce. Nová posádka svozového vozu ani po několika reklamacích ze strany úřadu městyse nevyprázdnila všechny popelnice a k nápravě došlo až po více než týdnu. Doufáme, že další svozy už budou v pořádku.

3. Czech Point – výpisy z bodového registru řidičů

Upozorňujeme všechny spoluobčany – motoristy, že od ledna letošního roku byl rozšířen okruh služeb pracoviště Czech Point na úřadu městyse o možnost získání výpisu z bodového registru řidičů. Každý zájemce se zde dozví, kolik má na svém kontě trestných bodů za přestupky na silnici. Potřebným dokladem pro získání výpisu je občanský průkaz, nebo platný cestovní pas, doporučeným dokladem řidičský průkaz. Cena za tento výpis je na machovském úřadě stanovena 50,- Kč.

4. Možnost likvidace velkých elektrospotřebičů

V letošním roce se podařila dohodnout se sousední obcí Bezděkov možnost likvidace nepotřebných velkých elektrospotřebičů v jejich sběrném dvoře. Pokud tedy máte doma staré televizory, ledničky, mrazničky, sporáky a jiné podobné elektrospotřebiče, kterých se chcete zbavit rychle, aniž byste čekali na každoroční mobilní svoz nebezpečného odpadu v Machově, můžete je odvézt do Bezděkova.

Provozní doba sběrného dvora: každé pondělí v lichém kalendářním týdnu 15,00 – 17,00 hod.
každá první sobota v měsíci 9,00 – 11,00 hod.

Upozorňujeme občany, že elektroprístroje musí být kompletní, bez vymontovaných součástí, jinak nebudou pracovníkem sběrného dvora převzaty!!!

5. Informace úřadu městyse

Z evidence obyvatel

Dle evidence ÚM k 31. 12. 2008 bylo v Machově hlášeno k trvalému pobytu celkem 1 124 obyvatel. V průběhu prosince 2008: se narodily 2 osoby
se odhlásily 2 osoby.

Společenská kronika

V měsíci lednu 2009 oslavili významné životní jubileum dva naši spoluobčané:
- 80 let se dožila paní Urschula Grätzová z Nízke Srbské,
- 80 let se dožil pan František Vlček z Bělého.
Oběma přejeme jménem zastupitelstva městyse i jménem všech spoluobčanů hodně zdraví a spokojenosti do dalších let života.

Zkoušky sirén v roce 2009

Úřad městyse Machov informuje všechny spoluobčany, že i v roce 2009 budou probíhat pravidelné zkoušky funkčnosti varovných sirén. Akustické zkoušky budou probíhat každou první středu v měsíci ve 12,00 hod.

Nabídka Českého statistického úřadu

Český statistický úřad hledá spolupracovníky pro statistiku rodinných účtů. Předmětem zjišťování je vedení přehledu příjmů a vydání domácnosti. Za tuto spolupráci nabízí odměnu, jejíž výše je závislá na počtu členů domácnosti – 1-3členná domácnost 285,- Kč měsíčně, 4-vícečlenná domácnost 380,- Kč měsíčně.

Momentálně ČSÚ hledá takovéto typy domácností pro výše uvedenou spolupráci:
- domácnost s příjmy na úrovni životního minima s 1 dítětem,
- domácnost s příjmy na úrovni životního minima se 2 dětmi,
- domácnost s příjmy na úrovni životního minima se 3 dětmi (např. matka + 3 děti),
- domácnost, v jejímž čele stojí osoba samostatně výdělečně činná, žijící v obci do 2000 obyvatel, bez závislých dětí.

V případě zájmu o spolupráci volejte tel. čísla 737 856 280 nebo 605 589 690. Možný je i kontakt e-mailem na adresy jitka.flouskova@czso.cz nebo jitrenka.vanicka@czso.cz

6. Kulturní a sportovní akce

Leden: 30.1. – *Cestopisná přednáška o Ekvádoru* – pořádá SDH Nížká Srbská v 19,00 hod. v hasičské zbrojnici, o svých zážitcích přednáší Dáša Kadlečková

Únor: 3.2. – *Anglické jahody* – kino Police v 19,00 hod. – drama ČR

5.2. – *náborové lyžařské závody – běh* – pořádá BKL Machov

7.2. – *Hasičský ples* – pořádá SDH Lhota – Obecní dům ve 20,00 hod.

10.2. – *Sněženky a machři po 25 letech* – kino Police v 19,00 hod. – komedie ČR

12.2. – *náborové lyžařské závody – skok* – pořádá BKL Machov

13.2. – *přednáška fotografa Libora Jenky* – pořádá SDH Nížká Srbská v 19,00 hod. v hasičské zbrojnici – vstupné dobrovolné

17.2. – *Kdopak by se vlka bál* – kino Police v 17,00 hod. – romantické drama ČR

21.2. – *Zahrádkářský ples* – pořádá ČSZ Machov – Obecní dům, hraje BTK

22.2. – *dětský karneval* – pořádá ZŠ a MŠ Machov – Obecní dům 14,00 hod, BTK
drobné dárky do tomboly vítány (předat do ZŠ)

27.2. – *Madame Melville* – divadlo Police n. Met. – 19,00 hod. – Studio DVA Praha
hrají Ivana Chýlková, Eva Holubová, Jan Meduna

28.2. – *Ples sportovců* – pořádá fotbal. odd. Jiskra Machov – Obecní dům 20,00 hod.

7. Informace z jednání zastupitelstva

Dne 21. ledna 2009 se uskutečnila první letošní pracovní porada zastupitelstva městyse. Na programu bylo mimo jiné projednání následujících bodů:

- návrh rozpočtu městyse na rok 2009,
- kronika městyse Machov za rok 2008,
- příprava divadelních představení a dalších kulturních akcí – jaro 2009,
- zpráva inspektorátu České školské inspekce, dořešení kolaudace budovy ZŠ,
- rozpočet projektu rekonstrukce místního rozhlasu,
- příprava změny pojistné smlouvy na obecní majetek,
- pronájem obecní garáže u čp. 118.

8. Přednáškový program PUVČ pro veřejnost

Pro začátek roku 2009 připravila Polická univerzita volného času pro své členy, ale i pro ostatní zájemce následující přednášky:

28. 1. Mgr. Lydia Baštecká – Ohlédnutí za osudovými osmičkami – 20. století
4. 2. Jiří Mládek – Sběratel a znalec dětských kovových stavebnic
25. 2. Olga Castiellová-Hostovská , PhDr. Václav Sádlo – Egon Hostovský
4. 3. PhDr. Jiřina Šiklová, CSc. – ... je i socioložka
25. 3. Jiří Beneš – Parní muž a moje tvorba
8. 4. Doc. Mgr. Jindřich Štreit – Lidský fotograf

Přednášková odpoledne se konají na sále Pellyho domů od 14.30 hodin. Jsou otevřena pro řádně přihlášené studenty za 200 Kč na semestr i pro veřejnost za 40 Kč na jedno přednáškové odpoledne.

Součástí semestru budou i dva výlety. Program a termín bude domluven se studenty v průběhu semestru. Přednost k účasti na zájezdech mají přihlášení studenti za zvýhodněnou cenu.

Ida Seidlmanová

9. DSO Lesy Policka – prodej palivového dřeva

Organizace DSO Lesy Policka je po roce a půl své činnosti ve stadiu, kdy počáteční potíže a překvapení od úřadů jsou vyřešeny a svazek by se mohl plně věnovat lesnímu hospodaření. Bohužel však v současném období vrcholí problémy, se kterým se lesnictví potýká už od kalamit Kyrill a Emma, kdy se ceny za dřevo propadly pod úroveň předešlých let. Navíc jsou nyní citelné problémy s odbytem dřeva, což už s kalamitami nemá nic společného. Odběratelé dřeva omezují nákup, omezuje se výroba a otázkou dne už není „za kolik prodat“, ale „komu prodat“. Svazku se naštěstí podařilo koncem roku uzavřít smlouvy na odbyt dřeva na takové úrovni, aby mohl pokračovat ve své péči o svěřené majetky a mít i určitou rezervu pro případ, kdyby došlo k další kalamitě.

Koncem minulého roku DSO Lesy Policka otevřel své internetové stránky www.lesypolicka.cz, kde je možné se dozvědět základní údaje o organizaci, ale i aktuality z oblasti lesního hospodaření, informace pro ostatní vlastníky lesů, či připravovaných akcí pro veřejnost.

Další nabízenou možností je spolupráce při celkové péči o les, pomoc při odbytu dřeva spojená s výrobou, nebo zpracováním kalamit. Součástí takové péče je i poradenství o možnostech získání finančních příspěvků na hospodaření v lesích z různých dotačních programů státního rozpočtu nebo EU, kde nabízíme i zpracování projektové dokumentace k žádosti.

Aktuální informace:

- dne 10. 2. 2009 se otevírá 6. kolo žádostí o finanční příspěvky z EU – Využívání poradenských služeb pro vlastníky lesů, Obnova lesního potenciálu po kalamitách a Podpora společenských funkcí lesa.
- DSO Lesy Policka nabízí prodej palivového dřeva v různých délkách. Jedná se především o jehličnaté dřeviny. Ceny uvádíme bez DPH a bez dopravy:
  - délka 2 m ..... 450,- Kč za prostorový metr
  - délka 4 m ..... 420,- Kč za prostorový metr
  - v celých délkách ..... 600,- Kč/m³.

Onformace a objednávky vyřizuje pan Luboš Binar – tel. 605 150 117.

L. Binar – výkonný ředitel DSO

10. Ples SDH Bělý – poděkování

V sobotu 17. ledna 2009 jsme uspořádali tradiční hasičský ples v Obecním domě v Machově. Hrál skupina Nacopak Band z Náchoda, plesu se zúčastnilo 124 platících příznivců tance a dobrého moku, z nichž většina vydržela ve víru tance až do půl třetí ráno. V tombole se objevila řada hodnotných cen a tímto ještě jednou děkujeme všem sponzorům, kteří do tomboly přispěli. Zvláštní poděkování patří i všem, kteří se na přípravě a vlastním průběhu plesu podíleli a také manželům Hubkovým za výborné jídlo a celkový servis restaurace.

Velitel SDH Bělý

11. Akce „Dejme brýle Africe!!!“

Projekt „Dejme brýle Africe“ je humanitární akce založená oční klinikou Lexum a Nadací ADRA. Pojdte spolu s námi podpořit dobrou věc a darujte své dioptrické brýle, které již nepoužíváte (dospělé i dětské), lidem v Africe. Brýle se nám často válí v šuplíku, ale v Africe stojí pořízení dioptrických brýlí celý roční plat! Více informací o projektu se dozvíte na www.lexum.cz/dejme-bryle-africe.php

Sběrným místem pro naši oblast je: Sbor dobrovolných hasičů Bělý

Jan Gross, Bělý 85, p. 549 31 Hronov, tel. 724 187 488

12. Tříkrálová sbírka

Tříkrálové sbírky se letos v naší obci zúčastnily 4 skupinky:

- první skupinku doprovázel Vladimír Scholz ml., 3 králové byli Jan Šulc, Jiří Štantejský a Jiří Falta;
- druhou skupinku doprovázela Hana Scholzová ml., 3 králové byli Nikola Macurová, Lucie Formanová a Alena Horáková;
- třetí skupinku doprovázela paní Věra Bolková, 3 králové byli Luboš Matěna, Alena Maryšková a Aneta Lokvencová;
- čtvrtou skupinku doprovázela paní Ludmila Kujínková, 3 králové byli (střídavě) Lada Hlušíčková, Tereška, Tomáš a Martin Kujínkovi.

Prošli jsme Lhotu, Machov, Nízkou Srbskou a Bělý. Celkem se vybralo 23.113,- Kč a 20,- EUR (o 2 tisíce Kč více než minulý rok). Všem dárcům patří vřelý dík. Rovněž patří poděkování dospělými a dětem, kteří se na Tříkrálové sbírce podíleli a těšíme se na další spolupráci v příštím roce.

Hledáme 1 dospělého (nad 18 let) a mládež či děti, kteří by nám rádi pomohli vytvořit ještě jednu skupinku. V případě zájmu můžete volat nebo psát SMS na tel. č. 732 263 464. Vážným zájemcům předem děkuji. Ludmila Kujínková

13. Pomníky padlým ve světových válkách (pokračování)

Pomník padlým v 1.a 2. světové válce v Bělem

1. světová válka byla krutá a i tak malou obec jako Bělý, která měla před válkou zhruba 500 obyvatel značně poznamenala. Ještě v roce 1921, kdy probíhalo sčítání lidu, měl Bělý pouze 431 českých obyvatel. Z obce narukovalo do války celkem 114 občanů a 14 mužů se stalo její obětí.

Také občané Bělého se v roce 1921 rozhodli, že postaví svým rodákům, kteří za světové války padli nebo zemřeli, pomník. Na jaře toho roku byl ustanoven komitét, který vybral místo a zajistil organizaci celé výstavby. Místo na stavbu pomníku daroval p. Rudolf Winter z č.p. 30. Pomník byl původně postaven na kraji obce směrem od Police nad Metují na pozemku p.č. 129 poblíž statku, v němž kdysi bydlel i „selský generál“ Karel Dostál. Místo, kde stával je zřejmě i dnes, jelikož zde stále roste jedna z lip, které byly vysazeny při odhalení pomníku. Později (zřejmě v 70. letech minulého století) byl pomník přemístěn do středu obce vedle bývalé školy.

Kámen na pomník daroval velkostatek (míněno benediktýnský), pomník vytesali p. V.Zítka a Č.Tiller, podle návrhu kamenického mistra Josefa Mádle ze Zbečníka (je autorem i lhotského pomníku). Ten také prodal obci sochu plačící ženy, která byla umístěna před pomník. J.Mádle je rovněž autorem všech nápisů na pomníku. Jsou zde vyryta jména všech padlých: „*Florian Hejnyš, Václav Hejnyš, František Hofman, Vavřinec Hofman, Jan Jirků, František Kubín, Cyril Lokvenc, Josef Středa, Václav Sitina, Jaroslav Vacek, František Vaisar, Jaroslav Vaisar, Josef Vaisar a Antonín John*“ a dále letopočty **1914, 1918** a nápis „*My dali životy, vy dejte lásku!*“.

Den odhalení pomníku byl dohodnut na 28. října 1921 na Den vzniku československé republiky. Takto je popisována slavnost odhalení v kronice obce Bělý : „*Socha zastřena byla v sobotu černým sukem a po obou stranách pomníku zasazeny dvě lipky. V neděli již od rána vlály na škole, obecním úřadě a mnohých příbytcích červenobílé prapory. Odpoledne o půldruhé hodině přišly z Police a okolí spolky a korporace s hudbou Josefa Lokvence k obecnímu úřadu. Odtud o druhé hodině šel průvod k pomníku. Napřed šly školní děti,*

rodiny po padlých vojínech, které nesly kytice. Za nimi šlo asi 40 legionářů, hasiči sokolové, četné korporace a ostatní obecnstvo. Jako hosté přítomni byli : Josef Řečínský, zastupující předseda okresní správní komise, p. Vojtěch Andres, ředitel okresní správní kanceláře, za hasičskou župu Metuj p. Aug. Švorčík a pan Ant. Kollert, p. Jos. Šulc, starosta města Police a p. MUDr. Fr. Kacbunda, obvodní lékař v Polici. Slavnost zahájil p. Josef Winter, starosta obce a pak udělil slovo br. Jindřichu Kašparovi, ruskému legionáři z Náchoda, který ve své řeči vzpomněl obětí světové války. Národ náš z této války vyšel vítězně. Bude-li v budoucnosti sjednocený a svorný, nemá se čeho báti. Po něm promluvil pan řídící učitel Bohumil Kašpar, který vzpomněl, jak zdejší vojínové opouštěli rodinu, a jak se s nimi loučili. Vzpomněl také na p. presidenta Dr. T.G.Masaryka a legie, které s tatíčkem v čele vydobily nám samostatnost. Vzpomenuto také významu třetího výročí 28.10.1918. Potom byl pomník odhalen a Pavel Vajsar přednesl báseň „Tatíček nejde“. Ke konci básně bylo mu do pláče, neboť i jemu zahynul otec ve válce. Také obecnstvo nemohlo se ubránit pláči, i otužilí muži a vojínové plakali. Poté hudba zahrála obě národní hymny a p. starosta odevzdal pomník veřejnosti a slavnost ukončil. Po slavnosti byl v sále p. Jos. Wintra koncert.“

Bohužel vydobytá svoboda netrvala moc dlouho, již po necelých dvaceti letech byla rozpoutána další světová válka, trvající 6 let. I tato válka si vyžádala oběti na životech v řadách bělských občanů. Domů se již nevrátili Rudolf Kohl a František Birke, kteří byli umučeni v roce 1941, resp. 1942 v koncentračním táboře Mauthausen a Václav Birke, který zemřel v r. 1942 ve vězeňské nemocnici na Mírově.

19. května 1945 se konala u pomníku obětem vzpomínková slavnost, na které promluvil občan Augusti Košťál a školní děti přednesly několik básní. Slavnosti se zúčastnila ozbrojená „Národní garda“ a jízda na koních a hasičský sbor v krojích. Ve prospěch pozůstalých po obětech války byla provedena v obci sbírka, která vynesla 5.462,-Kč.

V r. 1946, byla do pomníku padlým vsazena deska, která připomíná také jména těch, kteří se stali obětí 2. světové války. Slavnostní odhalení se konalo 12.května za účasti občanů celého machovska, hasičů a skautů a zástupců tehdejšího okresního národního výboru.

Ing. M. Kryl

14. Záměr pronájmu obecní garáže

Zastupitelstvo městyse na svém jednání rozhodlo nabídnout svoji dočasně nevyužitou garáž pro osobní automobil do pronájmu. Jedná se o garáž u čp. 118 v Machově. Předpokládá se uzavření nájemní smlouvy na dobu neurčitou s výpovědní jednoměsíční lhůtou, minimální nájem 500,- Kč/měsíc. Bližší informace na úřadu městyse Machov.

15. Poradenské dny Finančního úřadu

Finanční úřad informuje občany, že opět bude organizovat poradenské dny k vyplňování daňových přiznání za rok 2008 na městském úřadu v Polici nad Metují. Předběžně jsou domluveny dva dny – 11.3. a 25.3. od 13,00 do 17,00 hod. v malé zasedací místnosti MěÚ Police n.M. V případě změny budeme informovat v příštím zpravodaji.

Příští číslo vyjde v 9. týdnu 2009. Uzávěrka příspěvků ke dni 24.2.2009
